

Warszawa, dnia 19 marca 2020 r.

**Postulaty przedsiębiorstw przemysłu chemicznego, stowarzyszonych w PIPC
– propozycje instrumentów wsparcia przedsiębiorstw krótko- i długoterminowe w związku z
epidemią koronawirusa**

W nawiązaniu do bieżącej sytuacji epidemiologicznej Polski, ogólnoswiatowej sytuacji gospodarczej i licznych zagrożeń, jakie rodzi ona dla dziesiątek tysięcy przedsiębiorców w całej Polsce, przekazujemy pierwsze propozycje rozwiązań, które są niezbędne, by polski przemysł chemiczny poradził sobie w bardzo trudnej sytuacji, w której się znalazł i która może dodatkowo wpłynąć na jego przyszłe funkcjonowanie.

Przemysł chemiczny w Polsce to jedna z kluczowych gałęzi gospodarki, zasilająca w swoje produkty inne branże i dająca ponad 320 tys. miejsc pracy. Polska Chemia to w wielu przypadkach przedsiębiorstwa o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa gospodarczego kraju. Biorąc pod uwagę specyfikę funkcjonowania przemysłu chemicznego i jego znaczenie, obecnie rozpoczęły się prace na poziomie europejskim, aby uznać unijny sektor chemiczny jako część infrastruktury krytycznej wzorem decyzji Departamentu Bezpieczeństwa Krajowego Stanów Zjednoczonych. Jesteśmy na stanowisku, że krajowy sektor chemiczny powinien zostać uznany za strategiczny.

To od stabilnej produkcji i niezachwianych dostaw produktów chemicznych zależy byt tak obecnie ważnych branży, jak np. medycyna i środki medyczne, farmacja, detergenty. Zapewnienie ciągłości produkcji, niekiedy o podwyższonym ryzyku, to zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania gospodarki Polski w czasie epidemii i spodziewanych jej gospodarczych skutków

Daniny publiczne i mechanizmy finansowania:

1. Uruchomienie kredytowania dla firm przez instytucje państwowe (np. ARP, BGK) dla zabezpieczenia kredytów kupieckich.
2. Wprowadzenie pakietu gwarancji kredytowych dla przedsiębiorstw na poziomie minimum 100 mld zł.
 - a. Bank Gospodarstwa Krajowego (jedyne państwowy bank, prowadzący programy gwarancji kredytowych) powinien przygotować program wspierający obrót gospodarczy tj. propozycję zabezpieczenia kredytu firm na poziomie minimum 100 mld zł. Poziom 100 mld zł powinien być ewentualnie podwyższony.
3. Przełożenie do 3 miesięcy płatności kredytów hipotecznych kredytobiorcom, którzy utracą pracę w miesiącach marzec-kwiecień-maj 2020.
 - a. Rozwiązania powinny dotyczyć przedsiębiorców a nie osób fizycznych i w ograniczonym czasowo okresie, by nie zdestabilizować sytuacji banków.
4. Wydłużenie terminu płatności podatków i danin do ZUS-u, przesunięcie terminów deklaracji i płatności podatków np. o 90 dni: VAT, CIT, PIT oraz podatków lokalnych.
5. W przypadku braku możliwości przesunięcia terminów płatności – rozłożenie wartości składek na raty.

6. Przesunięcie terminu złożenia deklaracji podatkowych i płatności podatku CIT za 2019 rok o miesiąc, tj. z 31.3.2020 r. na 30.04.2020 r.
 - a. Odroczenie terminów płatności da szansę na odmrożenie części kapitału obrotowego przedsiębiorstw, co znacząco poprawi płynność finansową przedsiębiorstw w okresie kryzysu i może istotnie ochronić gospodarkę przed zatorami płatniczymi i możliwą falą bankructw
 - b. Ponadto obecnie kluczowe z punktu widzenia bezpieczeństwa obywateli surowce niezbędne m.in. do produkcji preparatów odkażających tj. alkohol izopropylowy, etanol, środki powierzchniowo czynne, MEK) są sprzedawane głównie po dokonaniu przedpłaty, na które część przedsiębiorców w niedługim czasie może nie mieć wolnych środków.
7. Przesunięcie terminu złożenia innych deklaracji – podatek u źródła, informacji ORD-U (o umowach z nierezydentami), schematów podatkowych – do 30.04.2020 r.
8. W przypadku braku ustawowego przesunięcia terminów płatności podatków dopuszczenie braku konsekwencji w przypadku opóźnienia w złożeniu deklaracji VAT (wraz z JPK) i podatku akcyzowego i wpłat tych podatków przypadających na 25.04.2020 r. o okres 15 dni wraz z brakiem pobierania odsetek za zwłokę i/lub opłaty prolongacyjnej.
9. Możliwość wystąpienia o przedłużenie terminów płatności podatków z uwzględnieniem obniżenia opłaty prolongacyjnej o 50%.
10. Ułatwienia w zakresie zwrotu podatku VAT – przyspieszenie terminu rozpatrywania wniosków w przypadku eksportu, szybsze zwracanie nadpłaty z konta do split payment na rachunek główny przedsiębiorstwa itp. lub w terminie 15 dni od daty złożenia deklaracji wraz ze skierowaniem całości środków na rachunek podstawowy podatnika.
11. Gwarancje państwowe do uruchomienia linii kredytowych w bankach (np. do 20 % wartości przychodów lub aktywów lub kapitałów) jeśli firma była rentowna przez ostatnie 3 lata.
12. Obniżenie wymogów NBP dla akcji kredytowych banków dla przedsiębiorstw (możliwość elastycznego udzielania kredytowania krótko- i długoterminowego).
13. Możliwość zawieszenia spłaty odsetek i rat kapitałowych np. na 12 m-cy z tytułu zadłużenia w bankach i innych instytucjach finansowych (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW).
14. Gwarancje rządowe dla dostawców zagranicznych z tytułu zakupów surowców strategicznych (gwarancje zapłaty zobowiązań z tyt. dostaw realizowanych przez importerów surowców strategicznych).
15. Przesunięcie wdrożenia JPK VDEK na 1.01.2021 r. (są informacje medialne, że termin z 1.04.2020 r. jest przesuwany na 1.07.2020 r., ale to może się okazać niewystarczające).
16. Przesunięcie terminu przygotowania sprawozdania do NBP i GUS - najbliższe SP (roczne) zwłaszcza w spółkach, które muszą kalkulować ryzyka i ewentualne zawiązanie rezerw na te cele.
17. Wstrzymanie sankcji za nieterminowe wpłaty i za błędy w deklaracjach podatkowych.
18. Wstrzymanie jakichkolwiek nowych wdrożeń, które wiążą się z obciążeniem administracyjnym dla przedsiębiorców, typu MDR-y (Mandatory Disclosure Rule), podatek u źródła.
19. Zwolnienie z akcyzy dla surowców do produkcji dezynfektantów- etanol skażony lub czysty. Warunkiem powinna być produkcja w składach podatkowych pod dozorem NUCS.

20. Zawieszenie poboru podatku od wydobycia niektórych kopalin do czasu poprawy sytuacji na rynkach finansowych (co najmniej na okres roku). Podatek ten nie jest kosztem uzyskania przychodu, przez co jego ciężar nie zmniejsza podatku dochodowego – nie ma więc mowy, że relatywnie większy podatek od kopalin zmniejszy inne daniny i tym samym dojdzie do automatycznej kompensacji tych kosztów.
21. Obniżenie stawek VAT celem obniżenia cen i zwiększenia popytu

Pomoc publiczna:

1. Aneksowanie wydłużenia terminów realizacji projektów dofinansowanych z UE i innych zobowiązań wynikających z umów o dofinansowanie.
2. Możliwość wydłużenia oraz obniżenia warunków związanych z decyzjami administracji w sprawie udzielonych zezwoleń strefowych
3. Czasowe zawieszanie wymogów/wskaźników w okresach realizacji/trwałości np. co do ilości zatrudnionych wymaganych przez SSE lub umowę o dofinansowanie
4. Pomoc finansowa kierowana na preparaty do dezynfekcji przestrzeni biurowych i produkcyjnych.

Relacje inwestorskie:

1. Możliwość prolongaty terminów wykupu obligacji (w szczególności tych wykupów przypadających na lata 2020-2023).
2. Możliwość zawieszenia/prolongaty wypłat odsetek od obligacji np. przesunięcie o kilka miesięcy (np. spłata wznowiona od 2021).
3. Możliwość zmiany oprocentowania obligacji (np. obniżenie o co najmniej 1/2).
4. Ułatwienie wyjścia z giełdy/zmiana przepisów np. o wezwaniu itp.

Sprawy pracownicze:

1. Możliwość wysyłania pracowników na urlopy wypoczynkowe bieżące jednostronnie przez pracodawcę.
2. Zmniejszenie obciążenia pracodawcy z tytułu kosztów związanych z wynagrodzeniami dla pracowników branż produkcyjnych – wsparcie w postaci świadczenia wypłacanego przez państwo lub określenie minimalnego świadczenia wypłacanego przez pracodawcę dla pracownika.
3. Możliwość wypłaty wynagrodzenia pracownikom w formie ratalnej przy zachowaniu wynagrodzenia minimalnego.
4. Zasiłki na opiekę na dziecko dla starszych dzieci od 8 do 14 roku życia - płatne od pierwszego dnia przez ZUS.
5. Sfinansowanie przez Skarb Państwa płatności składek na ZUS dla osób korzystających z zasiłku dla dzieci powyżej 8 lat.
6. Wydłużenie zasiłku dla matek z dziećmi do 8 roku życia.

7. Możliwość jednostronnego zawieszenia przez pracodawcę stosowania aktów wewnętrznych tj.: regulamin wynagradzania, ZUZP, regulamin pracy, BEZ konieczności uzgodnień ze związkami zawodowymi.
8. Automatyczne przedłużanie lekarskich orzeczeń o zdolności do pracy na określony czas (np. 3 miesiące) lub rozszerzenie grupy lekarzy uprawnionych do wydawania na wszystkich lekarzy (nie tylko medycyna pracy). W sytuacji braku zmian w przepisach, możliwość potraktowania niedopuszczenia pracownika do pracy jako nieobecności usprawiedliwionej, niepłatnej
9. Przedłużenie terminu wdrożenia Pracowniczych Planów Kapitałowych dla firm większych niż 50 pracowników o min. 3 miesiące.
10. Zwolnienie z dokonywania wpłat na PPK po stronie pracodawców na okres 6 miesięcy.
11. Skrócenie okresu płatności chorobowego przez pracodawcę do 10 dni, potem świadczenia powinien przejmować ZUS w okresie do 2 miesięcy.
12. Zezwolenie pracodawcom na wykorzystanie 100% środków znajdujących się w Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych (firmowe ZFŚS) na pensje.
13. Tymczasowe zawieszenie płatności składek na ubezpieczenia społeczne, z których nie są finansowane bieżące świadczenia (np. składki na Fundusz Pracy).
14. Rozszerzenie kwarantanny na wszystkich domowników - i płatność za nią od pierwszego dnia przez ZUS (teraz kwarantannie poddawana jedna osoba w domu, która np. wróciła z zagranicy). Sfinansowanie przez Skarb Państwa składek na ZUS od osób hospitalizowanych lub objętych kwarantanną (w części lub w całości, możliwość zwolnienia z FP, FGŚP) lub przesunięcie terminu płatności tych składek o 3 m-ce od czasu zakończenia kwarantanny bez odsetek i opłat, jedynie na podstawie zgłoszenia.
15. Opłacanie całości świadczeń dla osób ze zdiagnozowanym koronawirusem przez ZUS od pierwszego dnia zwolnienia lekarskiego.
16. Zawieszenie wzrostu odpisu na ZFŚS na rok 2020 i 2021.
17. Zawieszenie wzrostu płacy minimalnej w kolejnych latach.
18. Zawieszenie stosowania przepisów o czasie pracy - np. możliwość niezachowywania norm odpoczynku weekendowego i dobowego (to daje możliwość utrzymania ciągłości produkcji), w tym bez możliwości opuszczenia miejsca pracy w przypadku obsługi infrastruktury krytycznej.
19. Zawieszenie przepisów dotyczących ewidencji czasu pracy dla pracowników pracujących zdalnie.
20. Zawieszenie przepisów dotyczących telepracy w odniesieniu do pracy zdalnej.
21. Uregulowanie przepisów dotyczących siły wyższej.
22. Uregulowanie przepisów dotyczących wypadków przy pracy zdalnej.
23. Możliwość skrócenia czasu pracy w stanie epidemiologicznym.
24. Wydłużenie o minimum rok terminu rozliczenia godzin w równoważnym systemie pracy.
25. Zawieszenie niektórych ograniczeń wynikających w RODO jak zbieranie prywatnych numerów telefonów i adresów mailowych, uzyskiwania informacji o miejscu przybywania i planach urlopowych, o stanie zdrowia.

Transport i logistyka:

1. Przyspieszenie kontroli na granicach dla surowców poprzez zwiększenie stanów osobowych celników i straży granicznej na granicach w celu poprawy przepływu towarów.
2. Stworzenie osobnych kolejek na granicach dla transportów materiałów niebezpiecznych.
3. Zawieszenie pobierania opłaty drogowej i opłat za autostrady.
4. Pilna zmiana rozporządzenia Ministra Transportu w sprawie okresowych ograniczeń oraz zakazu ruchów niektórych pojazdów na drogach.
5. Wyłączenie/złagodzenie przepisów dotyczących czasu pracy kierowcy w sposób umożliwiający dojazd do bazy lub załadunek/rozładunek (przekraczając dozwolony czas pracy). Kierowca powinien mieć możliwość wyjazdu ze strefy zagrożenia.
6. Wyłączenie/złagodzenie przepisów dotyczących czasu pracy kierowcy - skrócenia długiej pauzy (tzw. weekendowej) do 24 godzin.
7. Czasowe zawieszenie art. 8 ust.6 oraz dopuszczenie odpoczynku w kabinach w przypadku pełnego odpoczynku 45h w zw. z art.8 ust.8 rozporządzenia (WE) nr 561/2006 PE i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85.
8. Zawieszenie pomiaru czasu pracy kierowców ciężarówek.
 - a. Obecnie czas pracy kierowców ciężarówek na zmianę to maksymalnie 8 godzin i jest kontrolowany poprzez tachometr. Przeładunek może trwać nawet do 5 godzin – czas ten obecnie wlicza się do ośmiogodzinnej zmiany, mimo że fizycznie kierowca może odpoczywać. Po takim oczekiwaniu może tylko przez 3 godziny jechać do celu z towarem a później musi mieć przymusowy postój. Coraz więcej krajów europejskich już decyduje się na taki ruch, tzn. wstrzymuje obowiązkowego pomiaru i limitowania czasu pracy kierowców. Brak takiej regulacji już teraz sprawia, że transport drastycznie drożeje, bo jest coraz mniej chętnych kierowców, szczególnie na transport do Włoch. Stawki za jednorazowy transport wzrosły z 1300 euro do nawet 3300 euro.
9. Czasowe zwolnienie z konieczności wykonywania badań wstępnych jak i okresowych dla osób pracujących na stanowisku kierowcy międzynarodowego Kat.C/CE przy przewozie towarów jak i towarów niebezpiecznych.
10. Odstąpienie od przymusowej kwarantanny kierowcy pojazdów ciężarowych wracający do Polski czasowo na odpoczynek. Powinni być traktowani tak samo jak Polacy pracujący w Niemczech i dochodzący codziennie do pracy. Niezależnie od środka transportu, jakim wjeżdżają do kraju.
 - a. Polska jest największym przewoźnikiem wśród krajów europejskich. Ponad 30 % przewozów transgranicznych w Europie jest wykonywanych przez polskie firmy transportowe. W większości przypadków kierowcy zostawiają swoje pojazdy ciężarowe na postojach w Europie (przeważnie w Niemczech) i są zwożeni do domów na urlopy, odpoczynki, weekendy, samochodami osobowymi lub busami firmowymi. Nie powinni podlegać kwarantannie. Inaczej Polska straci swój prymat na transportowej mapie Europy.
11. Pomoc w transporcie lotniczym cargo z wykorzystaniem floty PLL LOT

12. Wprowadzenie w trybie natychmiastowym testów na wirusa dla wszystkich kierowców wykonujących przewozy drogowe, wjeżdżających do Polski, żeby ew. nie rozprzestrzenili epidemii, wracając z Włoch, Hiszpanii etc.
13. Zwiększenie poziomu dezynfekcji miejsc ogólnie dostępnych dla kierowców, w tym stacji paliw, Miejsc Obsługi Podróżnych.
14. Zmiana procedur dotyczących wydawania dokumentu A1 dla Cudzoziemców, związana ze zwolnieniem z obowiązku ich składania i rozpatrywania bez dołączonego certyfikatu rezydencji (CFR-1).
15. Czasowa możliwość składania wniosków o zezwolenie na pobyt lub pracę drogą elektroniczną oraz możliwość realizacji wizyt w urzędach online- co znacząco skróci czas oczekiwania na zgodę na pracę.
16. Możliwość występowania o karty EKUZ drogą elektroniczną
17. Automatyczne przedłużenie na okres 3 miesięcy wiz pracowniczych dla kierowców.
18. Udostępnienie informacji o pomocy dla kierowców przebywających zagranicą lub utworzenie międzynarodowej infolinii w przypadku podejrzenia o zakażenie koronawirusem.
19. Interwencja w krajach członkowskich o utworzenie przepustek dla personelu serwisowego i zwolnienie go tym samym z zakazu wjazdu (tak samo jak jest to w przypadku ciężarówek przewożących towary).
20. Ułatwienia w obrocie złomem w celu zwiększenia jego podaży połączone ze znaczącymi ograniczeniami w wywozie czystych złomów metali nieżelaznych (w szczególności miedzi).

Ze strony bezpieczeństwa (BHP, prewencja, infrastruktura krytyczna):

1. Automatyczne przedłużenie ważności szkoleń BHP na min. 3 miesiące
2. Automatyczne przedłużenie badań dozorowych urzędów technicznych dla urzędów którym dwukrotnie przekładano o pół roku termin badania - na kolejne 6 miesięcy.
3. Korzystanie z Agencji Rezerw Materiałowych.
4. Pierwszeństwo dla testów pracowników kluczowych odpowiedzialnych za utrzymanie infrastruktury krytycznej.
5. Pierwszeństwo w zakresie odpraw na granicach surowców i sprzętu - maszyn niezbędnych dla infrastruktury krytycznej.
6. Zmniejszenie rygoru kwarantanny profilaktycznej dla pracowników przemysłu, który w sposób szczególny dba o stan zdrowia swoich pracowników – po poddaniu możliwie szybko testom.
7. Wsparcie odkażania pomieszczeń zwłaszcza dużych zakładów przemysłowych szczególnie istotnych dla regionu i całej Polski (liczoną m.in. liczbą miejsc pracy, wpływami z podatków, wysokością wynagrodzeń), powinny one zostać wsparte na wszelki możliwy sposób, aby ewentualne dezynfekcje mogły zostać ekspresowo przeprowadzone i nie zagrażały ciągłości produkcji.
8. W chwili obecnej nie ma możliwości przymuszenia do pracy pracowników, nawet jeśli ich zadania wprost wiążą się z zabezpieczeniem zakładu przed poważną awarią. To na pracodawcy ciąży obowiązek takiego zaplanowania pracy, aby ciągłość i bezpieczeństwo były zapewnione. Powyższy obowiązek nie uwzględnia jednak możliwości wystąpienia sytuacji krytycznej niezależnej od pracodawcy, takiej jak trwająca pandemia koronawirusa.

W każdym z zakładów przemysłowych występują systemy lub elementy ciągu produkcyjnego, których wygaszenie może bardzo poważnie wpłynąć nie tylko na chwilowy stan zakładu, ale też na długoterminową produkcję. Na przykład piece hutnicze raz wygaszone trzeba później rozpalać tygodniami zanim osiągną maksymalne parametry. Zatrzymanie niektórych z systemów przemysłowych może doprowadzić do bardzo poważnej awarii – np. chłodzenie pieców, odpompowanie wody z kopalni. Utrzymanie ciągłości ich pracy jest więc nie tylko kluczowe dla zakładu przemysłowego, w którym działają, ale również dla całej społeczności lokalnej i regionu, w którym funkcjonuje zakład.

Rozwiązania prawne i organizacyjne:

1. Możliwość podejmowania czynności notarialnych niezbędne w działalności przedsiębiorcy online.
2. Zwolnienie przedsiębiorcy z odpowiedzialności za niezrealizowanie obowiązków wynikających z przepisów z powodów związanych z epidemią, odstąpienie od kar i grzywien.
3. Czasowe wstrzymanie kontroli przez urzędy skarbowe, rozszerzenie przesunięcia terminów na kontrole ministerialne, władz SSE itp.
4. Rozliczenie transakcji na kopiach faktur z powodu niedostarczania oryginałów korespondencji przez Poczta Polską.
5. Zmiany terminów wykonania umów, zmiany w zakresie kar umownych i terminów płatności.
6. Wprowadzenie możliwości uznawania za koszty uzyskania przychodów kosztów anulacji różnych usług - jako niezależnych od stron umów.
7. Przedłużenie ważności wszystkich certyfikatów i uprawnień niezbędnych do funkcjonowania zakładów przemysłowych o minimum 3-6 miesięcy.
 - a. Przepisy nakładają na pracowników odpowiedzialnych za utrzymanie ruchu w zakładach przemysłowych regularne odnawianie swoich uprawnień i certyfikatów. W wielu przypadkach ich nieodnowienie może doprowadzić do sytuacji, w której brak jest niezbędnej liczby pracowników o niezbędnych uprawnieniach; może to grozić zamknięciem zakładu ze względów administracyjnych.
8. Uznawanie certyfikatów z e-learningu równoważnie do tych uzyskiwanych podczas szkoleń stacjonarnych.
9. Przesunięcie wejścia w życie wszystkich przepisów nakładających obowiązki na przedsiębiorców na okres 1 miesiąca do czasu ustania stanu epidemii (licząc od końca miesiąca, w którym ustanie stan epidemii).
10. Dopuszczenie akceptacji wszystkich dokumentów źródłowych w formie elektronicznej (mail, pdf itd.), bez konieczności podpisu elektronicznego poza przypadkami wskazanymi wprost w ustawach.
11. Promocja kupowania polskich produktów w celu utrzymania firm.
12. Przesunięcie terminu wdrożenia konkluzji BAT o ponad 2 lata, tj. końca 2023 roku, w tym w szczególności brak naliczania kar i opłat z tytułu emisji zanieczyszczeń po 21.08.2021 r.
 - a. Temat może być uszczegółowiony w okresie najbliższych 3 m-cy, po określeniu strat jakie poniosą firmy z tytułu pandemii koronawirusa i ich wpływie na możliwości finansowania tych inwestycji, jak również możliwości firm wykonawczych.

Rynek energii i mediów energetycznych:

1. Umożliwienie renegocjacji zawartych długoterminowych umów na dostawę energii elektrycznej, węgla i gazu ze spółkami Skarbu Państwa na wniosek przedsiębiorcy w celu uniknięcia konieczności wszczynania sporów sądowych na podstawie art. 357 1 KC – takie rozwiązanie ma na celu dostosowanie stawek kontraktowych do realnych cen obowiązujących cen rynkowych, ponieważ nastąpiła nadzwyczajna zmiana stosunku i spełnienie świadczenia wynikającego z tych umów groziłoby przedsiębiorstwom rażącą stratą, czego strony umów nie przewidziały przy ich zawieraniu.

Mechanizm pomocy ostatniej szansy

1. Zakupy interwencyjne od polskich przedsiębiorstw przez instytucje publiczne, np. Agencję Rezerw Materiałowych.

Polska Izba Przemysłu Chemicznego